DE KROONPRINS

Reeds verschenen sportboeken bij Sauberhaus

Jari Litmanen (Mike van Damme)
LvG (Robert Heukels)
Sherida (Peter van der Meeren)
Als de bal harder aankomt (Rianne Schorel)

Robert Maaskant

DE KROONPRINS

Het spel en het leven

SAUBERHAUS

Bob en Conny (pap en mam)
die mij liefdevol hebben grootgebracht.

Lijsbeth, de liefde van mijn leven die mij anders laat zijn.
En mijn prachtzonen: Bo, Maas en pepe. Trots op jullie!

VOORWOORD Hugo Borst
9

1
Jaren zeventig
HET VUUR ONTSTOKEN
Vader als voorbeeld en Wiel Coerver als goeroe
11

2
Jaren tachtig
DE KRACHT VAN TECHNIEK
Afkijken bij Johan Cruijff
33

3
Eind jaren tachtig/begin jaren negentig
DE MENTALE FACTOR
Door het vuur voor Fritz Korbach
49

4
Jaren negentig I
DOOR SCHADE EN SCHANDE WIJS
De woedeaanvallen van Tommy McLeish
63

5
Jaren negentig II
LEREN VAN HOE HET NIET MOET
Dikke pad
77

6

Late jaren negentig

VAN VOETBALLER NAAR TRAINER: HET NEMEN VAN EEN VOORSPRONG

In gesprek met Rinus Michels

101

7

1999-2003

DE EERSTE GROTE KLUS

De eerste grote prijs
RBC Roosendaal

119

8

2003

VAN VERLOSSER TOT VERRADER

Go Ahead Eagles

143

9

2004-2010

REIS DOOR HET ZUIDEN: WILLEM II, RBC, MVV, NAC

155

10

2010-2011

POOLSE KROON VOOR DE VOORMALIGE KROONPRINS

Wisła Kraków

179

11
2012-2014
SNEL ERIN, KNALLEN, SNEL ERUIT
Texas, Groningen, Minsk, Columbus
191

12
2015
THUISKOMEN MET MOED EN VERDRIET I
NAC: degradatie als crisiscoach
207

13
2016
IK WORD DIT (NIET)
Klote voetbalwereld: avontuur in Odessa
en de sollicitatie bij de KNVB
217

14
2017
THUISKOMEN MET MOED EN VERDRIET II
Geen Robert Maaskant-show bij Go Ahead Eagles
235

15
2018-2019
DE WEG VAN VERDIEPING NAAR OVERZICHT EN NUANCE
Oosterse leer
239

16

2019-2025

DE BLESSURETIJD VAN EEN GESTOPTE TRAINER

VVV en Helmond Sport

247

17

2017-2026

ZOEKTOCHT NAAR NIEUWE ENERGIE EN MOTIVATIE

Het nu: daden, mijmeringen en 'wat ik heb geleerd'

257

18

2026

BOB EN CONNY

277

19

EN DAN TOCH... ROBERT MAASKANT, UW BONDSCOACH

Omdat een trainer een trainer blijft
(maar er is altijd meer dan dat...)

291

CV ROBERT MAASKANT

297

VOORWOORD

Tegen hartelijke mensen is het lastig nee zeggen, dus toen Robert Maaskant in de radiostudio van *Langs de Lijn* vroeg of ik een voorwoord wilde schrijven bij zijn binnenkort te verschijnen boek zei ik ja. Maar ik dacht: is het echt nodig om een stukje van het Kralingse Bos te kappen omdat ene Robert Maaskant zo nodig een biografie moet uitbrengen? Als voetballer brak hij, spreekwoordelijk, botten en geen potten. Een wel heel modale voorstopper die het moest hebben van een imponerend lichaam. Iemand die zich tot verdriet van vader Bob weleens verloor in schoppartijen. Ja, Robert haalde het buitenland, maar ja, Schotland, en dan ook weer niet spelend voor Celtic of Glasgow Rangers. Robert leek me wel zo slim om over zo'n marginale loopbaan niet te gaan opscheppen. Maar waarom dan wel een boek? Zijn trainerschap? Is dat dan zo bijzonder? Een landskampioenschap in Polen is knap, maar dan hebben we het ook wel gehad. Hij is altijd 'De Kroonprins' gebleven, een titel tegen wil en dank. Zijn analyses op radio en tv? Er zijn beslist slechtere dan hij, misschien zelfs wel betere.

Tja, en toen las ik hoofdstuk 2 van dit boek. Goed geschreven, dat om te beginnen. Het gaat over de tijd dat Robert dankzij het kruiwagentje van zijn vader bij Ajax terechtkomt, want zijn vader kende Johan Cruijff goed. Het is midden jaren tachtig. Robert is dan student aan het CIOS en mag, 18 jaar oud, bij Ajax op stage. Hij is jeugdtrainer en kan daarnaast ook meetrainen bij het tweede. Van dichtbij ziet hij hoe slecht de jezustalenten Bryan Roy, Richard Witschge

en De Boertjes worden opgeleid door Amsterdamse jeugdtrainers. Absurd zware looptrainingen van Bobby Haarms en een partijtje, daaruit bestaan de trainingen bij de dan wereldberoemde Ajax-opleiding. Johan Cruijff, overal in de club aanwezig, zegt steeds zinnige dingen, maar wordt achter zijn rug in de trainerskamer door non-valeurs uitgemaakt voor bemoeial. Deze analyse, vervat in een rapport dat de stagiair schrijft voor zijn opleiders van het CIOS, wordt even later bevestigd door het ontslag van Johan Cruijff, een ziener die verloren gaat voor Ajax en het Nederlandse voetbal. Barcelona, en natuurlijk heel Catalonië en ten slotte de natie Spanje, profiteren er nog decennialang van. Robert Maaskant zag het van dichtbij gebeuren en schreef het knap op.

Uiteraard komen kleurrijke mannen als Fritz Korbach, Henk ten Cate en Wiel Coerver voorbij. Dit is een vrolijk boek met lekkere anekdotes die een eigenaardig parallel universum openbaren, de voetballerij. Tegelijkertijd is dit boek intelligent geschreven en leerzaam. En de passages over zijn ouders zijn liefdevol, de passages over hun dood ontroerend en wijs. Ik vind het knap, zoals hij afscheid heeft genomen van zijn ouders. Als zij hun einde zien naderen en hun enige zoon dat ook beseft, wordt alles benoemd en besproken. Robert, mantelzorgen doet hij met aanstekelijk plezier, is een overtuigd pleitbezorger voor euthanasie. Zijn boodschap dat mensen het recht op zelfbeschikking hebben draagt hij uit.

Het sterke van deze biografie is de relativering die zodra je de pagina's openslaat uit het boek komt gewaaid. Als zijn stage bij Ajax klaar is, belooft hij zichzelf dat hij bij die club terugkeert als hoofdtrainer. Hij zal ooit ook bondscoach worden. Van Nederland natuurlijk. Het komt er allemaal niet van. Dat hij recent de baan van bondscoach van Tuvalu heeft aanvaard, gratis, bevestigt dat hij een avonturier is, maar ook veel zelfspot heeft.

Hugo Borst

1

JAREN ZEVENTIG

HET VUUR ONTSTOKEN

Vader als voorbeeld en Wiel Coerver als goeroe

Ik hoor mam de hele weg al zachtjes snikken. Ze zit achter het stuur van haar oranje Volkswagen Kever en ik zie dat ze haar tranen wegveegt met de mouw van haar jas. Ze probeert mij niet te laten horen dat ze huilt, ze verbergt haar gezicht achter haar lange bruine haar. Ik doe alsof ik het niet doorheb. Ik vraag niets. Ik lig op de achterbank van de Kever en richt me op. Kijk naar buiten door het zijraam. We hebben net Deventer achter ons gelaten en zetten koers richting Bathmen. Ik zie op de plek waar later een enorm industrieterrein uit de grond zal worden gestampt een gigantisch woonwagenkamp. Ik kijk mijn ogen uit. Colmschate lees ik hardop. Het staat op een bordje. Ik ben een jochie van acht, we gaan van onze roots in het westen naar een toekomst in het oosten.

Familie, vrienden, vriendinnen, kennissen; iedereen is de afgelopen dagen over de vloer gekomen in Capelle aan den IJssel. Mam liet doorschemeren dat haar leven voorbij was als ze niet meer onder de rook van Rotterdam zou wonen. Er kwamen telkens tranen als het bezoek vertrok. Alsof we naar het andere eind van de wereld gingen emigreren, zo voelde ze dat. 'We komen je opzoeken, hoor, Conny,' probeerden trouwe vriendinnen m'n moeder allemaal gerust te stellen. Het hielp niet. Ze had pap vervloekt met z'n klote voetbal.

Bob, m'n vader, was op z'n achttiende naar Amerika verhuisd. Hij had daar gevoetbald bij Swedish Football Club in Brooklyn en was vervolgens in het leger gegaan. Bob werd gestationeerd in Duitsland, waar hij speelde voor het Amerikaans militair elftal. Na zijn diensttijd ging hij weer in Rotterdam wonen en leerde hij, een bijzonder knappe jongeman van Zuid, mijn moeder kennen, een

prachtige jonge vrouw van de andere kant van de stad. Ze scheelden acht jaar en toen Bob 29 was en Conny 23, trouwden ze al. Maar de woningnood teisterde Rotterdam en omstreken in de jaren zestig. Sparta-trainer Wiel Coerver keek mijn vader rustig aan en zei: 'Bob, geen zorgen, dat regel ik wel.' En dat deed hij. Zo kwamen mijn ouders in een woning, die ze de 'Sparta-flat' noemden, in Schiedam, nog altijd in de schaduw van Rotterdam. Daar woonden Sparta-keeper Jan van Beveren en topspelers als Hans Eijkenbroek en Theo Laseroms.

Mijn vader heette officieel Gerbrand. Maar hij wilde absoluut Bob worden genoemd. Opa heette Gerrit en oma wilde per se Bob, maar opa heeft hem toch als Gerbrand officieel aangemeld. Bob werkte veertig uur per week in de Rotterdamse haven, deed in de vrije uren een cursus sportmassage en de Academie voor Lichamelijke Opvoeding en was veel op het voetbalveld te vinden. Niet zo gek, zijn vader was Gerrit Maaskant, vijftien jaar lang spits van SBV Excelsior. Opa dankte aan zijn verwoestende schot de bijnaam 'Piola', een verwijzing naar Silvio Piola, de Italiaanse voetbalgrootheid van Lazio Roma uit de jaren dertig van de vorige eeuw. Het verhaal gaat dat Piola zo hard kon schieten dat hij tijdens een wedstrijd de lat aan diggelen schoot.

Dankzij opa kreeg Bob in 1964 een baantje als verzorger bij SBV Excelsior. Twee jaar later werd hij verzorger en assistent-trainer van NAC. Dat was hij nog toen ik op 10 januari 1969 werd geboren in Schiedam. Ik zou het enige kind zijn dat Bob en Conny gegund was. Voor mijn moeder was de zwangerschap een verrassend cadeau geweest. Ooit had iemand haar voorspeld: 'Pas als je het kind echt niet meer wilt, komt het.' Die zin was in haar hoofd gaan zitten. Maar ze wilde het. En ik kwam. Met in mijn geboortecertificaat: Schiedam.

Mijn moeder baalde haar hele leven ervan. Waarom waren ze niet, toen de weeën begonnen, naar het ziekenhuis in Rotterdam gegaan? Ze zou het zo mooi hebben gevonden dat er in mijn paspoort de naam van haar geliefde havenstad had gestaan. Maar toen de weeën kwamen, waren ze naar het eerste het beste ziekenhuis in de buurt gesjeesd. Drie jaar later verhuisden we naar de Merellaan in Capelle aan den IJssel omdat de huur van de flat in Schiedam te hoog werd. In Capelle liggen mijn eerste herinneringen. Het huis was in een hofje, er liep een beekje, er was een voetpad. Daarop rende ik, speelde ik, voetbalde ik. Er werd rondom ons hofje gebouwd en daarom lagen er buizen, rioleringspijpen en bouwmaterialen waarmee je heerlijk kon spelen.

Toen ik zes was, ging ik naar de Jac. P. Thijsseschool. Ik weet nog dat ik met de hele klas 'wij willen ijsvrij' schreeuwde wanneer het ging vriezen en sneeuwen. Toen ik er veel later weer eens langsreed, zag ik pas hoe klein ons buurtje, het schooltje, ons hofje was en realiseerde ik me dat een kleine wereld voor een kind heel groot kan lijken. Ik herinnerde me dat ik ruzie had met een klasgenootje, waarna zijn ouders verhaal kwamen halen bij ons thuis. Ik verstopte me achter de deur en mijn moeder beschermde me. 'Hij is er niet,' zei ze met een stalen gezicht. Vader was niet thuis, hij was De Grote Afwezige Die Altijd Werkte. Altijd: dubbele shifts.

Na zijn tijd bij NAC werd pap assistent van Holland Sport om vervolgens hoofdtrainer te worden van tweedeklasser SV Slikkerveer. In 1972 haalde hij zijn diploma *Coach Betaald Voetbal* en niet veel later werd hij coach van SVV, dat uitkwam in de eerste divisie. In 1975 stond een oude bekende op de stoep: eredivisionist NAC.

Bobs dagen in de haven waren geteld, maar we konden gewoon in de buurt van Rotterdam blijven wonen. Mam kon afspreken en winkelen met vriendinnen in de stad en pap reed dagelijks op en neer naar Breda. Maar mam wist het. Dat het voetbal haar en Rot-

terdam op een dag uiteen zou drijven. Zeker toen pap naam begon te maken als trainer. Bob was geen grijze muis, hij viel op. Toen een lichtinstallatie avondwedstrijden mogelijk maakte aan de Beatrixstraat introduceerde hij Het Avondje NAC. Mam was er nooit bij. Ze had niks met voetbal en liet dat ook telkens weten. Als excuus kon ze altijd opvoeren dat ze thuis bij mij, hun enig kind, moest blijven. En ik? Ik speelde als zesjarige bij Excelsior. De grote Thijs Libregts, die hoofdtrainer was van het eerste, wees bij mijn allereerste wedstrijdje naar een plek op het veld en zei tegen mij: ga daar staan. Dat deed ik. Ik stond. En ik bleef staan. Ik bewoog geen centimeter, want niemand had tegen mij gezegd dat ik dat moest doen. Ik nam de orders van Thijs, een heel charmante man, letterlijk en stond stokstijf apetrots te zijn, net zo trots als mijn vader die aan de rand van het veld naar me keek en in lachen uitbarstte toen ik na het eerste fluitsignaal geen vin verroerde. Het veld waarop ik vele jaren later mijn laatste wedstrijd zou spelen, was ook mijn eerste, als zesjarige tussen enkel zevenjarigen. Mijn eerste voetbalstappen zette ik voor Excelsior, mijn laatste ook...

In 1977 kwam het telefoontje waarvan mijn moeder hoopte dat het nooit zou komen. Wiel Coerver vroeg of m'n vader manager van Go Ahead Eagles wilde worden. Tegen zo'n gerenommeerd trainer zeg je natuurlijk geen 'nee'. 'Verdomme Bob!' was de reactie van mam. Daarna barstte ze in tranen uit. Deventer, dat was pas ver weg.

Mam had sowieso een zware tijd. Twee jaar voor De Grote Verhuizing zweefde ze op het randje van de dood. Tijdens een vakantie bij familie in Spanje moest ze halsoverkop naar het ziekenhuis wegens een buitenbaarmoederlijke zwangerschap.

Mijn vader deed zijn best m'n moeder het zo goed mogelijk naar de zin te maken, maar het voetbal slokte hem op. Feestjes of verjaardagen? Mam moest er negen van de tien keer alleen heen.

En nu zitten we in die oranje Kever. We gaan in de Oranjelaan in Bathmen wonen. Een dorp onder de rook van Deventer.

Al snel ruilt mam haar tranen van heimwee in voor een rechte rug. Ze mist de aanloop van bekenden, maar zielig thuiszitten is er niet bij. Mam gaat meteen bij de tennisvereniging, hoewel ze geen bal kan slaan. 'Ik lees nog zonder bril, tennis nog zonder racket' is haar favoriete slogan. Ze gaat presenteren bij de ziekenomroep en lult modeshows aan elkaar als *lady speaker*, noemt zich op haar Rotterdams 'ouwehoer aan een snoer'. Ze doet heel hard haar best om mensen te leren kennen.

In onze straat staan allemaal dezelfde twee-onder-een-kapwoningen, alles lijkt op elkaar. Ons huis heeft donker parket, een semi-open keuken met een barretje, een wenteltrap en open haard. Aan de achterzijde is een groot raam met houten spijlen, waardoor het raam in allemaal kleinere vierkantjes is opgedeeld. In de woonkamer staan eikenhouten meubels en een opvallende koperen salontafel. Voor de deur twee auto's: de nieuwe Kever van mam en de beige Peugeot 505 van pap. De garage naast ons huis wordt vooral gevuld met mijn tafeltennistafel en openhaardhout. Het is allemaal precies hoe mam het graag wil.

Mijn vader heeft niet lang nadat we zijn verhuisd een nieuwe, metallic blauwe Kever waarvan het dak open kan op de oprijlaan gezet. Met een strik erom. Het cadeau dat het leed van de verhuizing moet verzachten noch het nieuwe huis kunnen voorkomen dat mam zich geregeld erg eenzaam voelt. Ze zoekt haar toevlucht tot Dunhill menthols. Ze steekt de ene met de andere aan als ze met familie en vriendinnen in de hoek van de kamer aan de telefoon hangt in een wolk van sigarettenrook. Op de pick-up draait ze elke zondagmorgen lp's met Rotterdamse liederen.